

Dragica Haramija, Janja Batič

Miklavž Komelj: *Kako sta se gospod in gospa pomirila.*

Ilustriral Zvonko Čoh.

Ljubljana: Mladinska knjiga (Knjižnica Čebelica, 426), 2009.

Slikanica Miklavža Komelja in Zvonka Čoha *Kako sta se gospod in gospa pomirila* je bila dvakrat nominirana, in sicer se je uvrstila med pet najboljših slikanic za nagrado izvirna slovenska slikanica 2010 in med deset nominiranih del za nagrado desetnica 2011. Gre za vzorčni primer naslovniško odprte slikanice, ki nagovarja otroke in odrasle, seveda na različnih nivojih sprejemanja besedila in ilustracij.

Realistična kratka zgodba je na besedilnem in ilustrativnem nivoju začinjena z obilico humorja, včasih se je namreč prav lepo nasmejati odraslim, kadar počnejo neumnosti, to pa zmorejo razumeti tudi (ali predvsem) otroci. Glavna literarna lika sta gospod in gospa, lastnih imen nimata. Predstavljata torej slehernika, ki bi se jima lahko dogajalo enako. Ko pogledamo naslovnico in slikanico razpremo, se pred nami pojavi pogled na balkon. Na levem balkonu se čez ograjo nagiba nasmejan fant in opazuje prizor na sosednjem balkonu. Na njem gospod in gospa uživata drug z drugim in s številnimi golobi, na okenski polici sta zavoja koruze, na vrveh se suši perilo. Iz dobrohotnih izrazov gospe in gospoda pač ne bi mogli sklepati, da ni bilo od nekdanj tako. Ob pogledu na naslovnico nas resnično začne zanimati, *kako sta se gospod in gospa pomirila?* Prebivalci bloka in tisti, ki smo to vsaj nekaj časa bili, se moramo čuditi tej harmoniji. Bolj poznan nam je zagotovo naslednji prizor. Prva slika prikazuje pogled iz stanovanja na balkon, moža, ki od silnega besa stiska pesti, in hudo ženo, ki nemočno kaže proti golobom. Jata golobov je upodobljena pod besedilom predhodne strani in se nadaljuje v prvo sliko, s čimer se občutek, da so golobi prevzeli nadzor nad življenjem nesrečnega para še stopnjuje. Jeza in bes se potencirata na naslednji strani. Pod besedilom so upodobljeni golobi, ki predrzno sedajo na vrvi za perilo, medtem ko

jih na naslednji strani gospa jezno podi z metlo. Prizor je podan nadvse hudomušno, saj se nam odpira pogled tudi na preostale balkone in njihove stanovalce. Vsaj dva soseda dogajanje privoščljivo opazujeta in se muzata ubogi razjarjeni gospe. Tukaj slike govorijo tudi o življenju v bloku, sostanovalcih in seveda posebni kategoriji, o sosedih nad nami. Gospod in gospa sta torej živela v prav prijetnem stanovanju v mestu, strašno pa so ju motili golobi, ki so sila radi posedali na njunem balkonu. Odločila sta se, da jih bosta s svojega balkona za vselej pregnala. Napela sta vse sile: vse dni sta stražila svoj balkon in jih odganjala. Tretja slika nam kaže "vojaka", pozo, ki jo je oborožen z metlo zavzel gospod. In ko že vse kaže, da sta golobe pregnala, se zgodi najhujše, kakec sredi balkona. Kot da ne bi mogla verjeti svojim očem, se gospod in gospa sklanjata h kakcu, medtem ko nad njima na balkonski ograji brezskrbno sedi golob. Golobi pač nimajo skrbi in prav vseeno jim je, ali se razburjamo ali ne. Gospod in gospa sta bila od preganjanja golobov že popolnoma izmučena, zato sta se odločila, da vsaj za en dan odpotujeta na izlet, "naj se medtem z balkonom zgodi kar koli". In kam sta šla? V Benetke!!! Miklavž Komelj na tem mestu zgodbo z antitezo, ki ji doda dramatično hiperbolo (sovraštvo do golobov – odhod na izlet – Benetke, polne golobov), obrne v popolnoma nepričakovano smer.

Naslednja slika na dveh straneh bralca popelje v Benetke. "Z vlakom sta se peljala do beneške železniške postaje, od tam pa z ladjico prav v središče mesta, do slavnega Markovega trga." Ilustracija nam razkrije, da sta bila očarana in prevzeta, še preden sta zakorakala na znameniti trg. Benetke, ki so dom na tisoče golobov, ti pa se mirno sprehajajo med turisti, tudi njiju v hipu očarajo. Na ilustraciji se namreč odpre pogled na majhen Trg svetega Marka (*Piazzetta San Marco*), ki se razprostira med Doževo palačo na desni in knjižnico na levi, vidimo še znameniti *campanile* oziroma zvonik in Baziliko sv. Marka. Do slavnega Markovega trga še niti prišla nista, ko sta se gospod in gospa, očarana nad ljubkimi golobi, že fotografirala v njihovi družbi. Golobi na tleh, v zraku, na klobuku ... vsepovsod golobi v sožitju s turisti, slikarji, glasbeniki ... z ljudmi vseh starosti, ras in velikosti. Ilustracija daleč preseže svojo prvenstveno vlogo osvetljevanja besedila in pove prav posebno zgodbo o veččini sobivanja. Tudi obe ilustraciji, ki sledita, nosita v sebi nekaj veselja, ki ga le-to prinaša.

Na vlakcu na poti domov sta gospod in gospa utrujena, a nasmejana in vedra, kot prerrojena. Čeprav sta v družbi treh sopotnikov, jih sploh ne opazita. Njuno navdušenje in podoživljanje potencira fantič, ki brezskrbno drobi hrano v vagonu, gospod in gospa pa se sploh ne zmenita zanj. Težko

si predstavljamo, da bi bilo kaj takega mogoče pred njunim odhodom v Benetke. Na poti domov gospod in gospa ugotovita, da si Benetk sploh nista ogledala, temveč da ju je najbrž pot tja zanesla zaradi spoznanja, da so jima te ptice pravzaprav všeč. Vse pa se začne in konča na domačem balkonu. Gospod in gospa, par golobčkov na balkonski ograji in dva golobja mladiča v gnezdu. In ob vsem tem je prostor tudi za perilo na vrveh. Vse se da, če se hoče, le malo ljubezni je potrebne in majhen balkon je naenkrat dovolj velik za vse.

Ilustracije Zvonka Čoha hudomušno in hkrati globoko dopolnijo zgodbo, slikovito poudarijo vsa močna čustva, nas z domačega balkona popeljejo v središče Benetk in nazaj, ter nam sporočajo, da je življenje lepo in veselo, četudi nam kdaj pa kdaj pot prekriža golobji kakec. Zapremo slikanico in se zazremo v nasmejanega fanta: on že ves čas ve, *kako sta se gospod in gospa pomirila*. Ja, ni kaj, včasih je treba pogledati stvari malce drugače in življenje postane precej lepše ...